

trei ori in sepmene: Mercuri-a,
lunii si Domineca, cand o cõla întrigă,
numai dumetate, adica dupa momentul
impregiurărilor.
Pretul de prenumeritie:
pentru Austria:
Intrig . . . . . 8 fl. v.
Dumetate de an . . . . . 4 . . . .
Marciu . . . . . 2 . . . .
pentru Romania si Strainetate:
Intrig . . . . . 16 fl. v.
Dumetate de an . . . . . 8 . . . .
Marciu . . . . . 4 . . . .

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la toti dd. corespondinti a-i nostri, si d'adrept la Redactionul: Josefstadt, Langeasse . . . . . 42, unde sunt a se adresa si corespondintele, ce privesc Redactionea, administratiunea seu speditur a cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cel anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatii de interes privat — se respunde cate 7 or. de linie, repetirile se fac cu pretiu scadut. Pretul timbrului este 30 or. pentru una data, se antecipa.

Prenumeratii pentru patru-
riul venitoriu aprile — juniu se
primescu cu conditiunile din frun-
tea foieei.

DD. fosti prenumeranti, renoindu
abonamintele i rogam se binevo-
iesca a alatură cate un'a din adre-
sele tiparite de mai nainte daca au
jostu bune.

Administratiunea.

Viena 1/13 aprile 1867.

In afacerile interne ale monarhiei romane unu picu de repausu, cu esceptia dietei din Praga, care si continua invitatea sa, si in care lupta intre partii federalista si cea centralista s'a urmara la culme. Scim ca diet'a este proiectata se-si aléga deputati pentru venirea senatu imperiale. Centralistii (care sunta in majoritate, dar in diet'a sunt in minoritate) vreau se scule de numita provocare, dar federalistii i pasiescu contra cu multa rezistente. Pana acum'a s'a desbatutu numai cestiunea daca e cu cale a trimite deputati, ori ba. In aceste desbateri, oatori partitei cehice (federalistice) si termisera spressiuni forte aspre fatia cu emtii (centralistii ori dualistii) asiè inalte ale li dice ablegatulu Trojan: "Vrei tradare va fi resplatita;" abel- stulu Sladkowsky: „Vati intorsu odata rusine de la Viena, feriti-se se n'o padi a dou'a si a trei'a ora, ca veti gasi o primire de veti numi minoritatea erei de nesentitoria." Se intielege ca resedintele intre asemenea cercustantie se ori se vede constrinsu a incheia si-mtia pentru a pune capetu sgomotului. Ia de partita incepe a trece din vieti'a publica si in cea sociala privata. —

Caus'a Luxemburgului o luara diplomati francesci si prusesci a mana, si pre semne insi-si au putien speranta ca li s'ar veni totu loru si rol'a decisiunei for a cere ajutoriulu poterei mate.

Francia prin not'a ei (de care atin- ramu in nr. tr.) numai atat'a doresce scie de la poterile cari subsrisera statulu din 1839, daca Oland'a si in ceptu au nu, a cede marele ducatu de Luxemburg? Dar despre veri o transac- tie diplomatica ce ar impedecat pe Francia in castigarea Luxemburgului, — despre acest'a guvernulu francescu precum ne infirma „Mém. Dipl.“) n'are oia se auda.

Pregatirile de batalia de amendoue urtile devinu totu mai batatorie la ochi, si dure amendoue partile incep a nu mai deminti.

Ce pusetiune va luá Rusia si Austria fatia cu o batalia eventuala intre Francia si Prusia? Inca nu se scie, dar comunu se presupune ca amendoue vor urma esemplului datu de Anglia, care (precum spuse lordulu Stanley cu ciasuna unei interpelatiuni de care am sunta cunoscinta) considera afacerea de landesa si nu europeana, era eventual-

minte ar duce la complicatiuni franco-prusesci dar nu europene.

In catu e deschinitu pentru Austria, dilaristic'a austriaca mai vertosu cea nemtisca se pronuncia pentru neutralitate, combate si ideia de aliantia cu Francia si cea de aliantia cu Prusia. Nemtii austriaci se temu ca daca invingerea ar fi in partea Franciei aliate cu Austria, atunci ur'a Germaniei ar cadé supra Austriei; era daca ar invinge Prusia, atunci imperialismul nordicu nemtiscesc ar cresce pana la ceriu, era orientul s'ar da preda Rusiei. —

Lui Ratazzi i-a succesu a compune cabinetulu italianu, pre care joia trecuta la presentà camerei cu programu cu totu, in care se dice ca missiunea nouilui guvern se referesce mai multu la cause administrative si finantali, la reforma sistemei de contributiune, dar veri o grige esterna pentru Itali'a nu esiste. Vederemo! —

In cestiunea orientului notele diplomatice se mai sporira cu un'a, ce o trimise guvernulu turcescu celui grecescu (asiè spunu telegramele din Aten'a, dar aici la Vien'a se afirma ca s'au trimis tuturor poterilor mari.) In acesta nota turculu provoca pe grecu se-si grigesca de fruntarie ca se nu vina bandele de telhari grecesci a gefui in Turcia, caci la din contra guvernului otomanu se va vedea constrinsu a le persecuà si peste fruntariele grecesci. — Precum scim, aste bande nu se compunu din telhari ci de revolutiunari greci.

Situatiunea noa si noi.

(vedi nr. 27.)

II.

(ab) Intemplantile ne-au facut a intrerumpe pre catu-va tempu lucrarea nostra inceputa asupra acestei teme, anume violinta impiedecare a adunarei natiunali convocate in comitatulu Carasiului ni impuse asceptare pana se vedem — ce se va alege din o incercare absolutistica a unui regim parlametariu? Interpelatiunea dului deputatu Babesiu lamur'l lucrulu, si suntemu de cea mai firma creditia, ca ministeriulu ungurescu de aci inainte, celu pucinu pana se afla adunata diet'a tierei, va pasi fatia cu romanii si afacerile loru — mai delicitu si mai scrupulosu, dupa ce se convinse, ca romanulu nu e plecatu a luá in gluma si usioru atacurile ce i se facu in drepturi, provina ele chiaru de la dieiul pamantului!

Intr'aceea aflaramu, ca miscarile natiunali si constitutiunali s'au continuat mai pretotindene, dar ca se fie ele scutite de atacuri oficiale, au imbracatu caracteru cu totulu privatu; numai Chiorescu, cari standu sub administratiune politica sincera, romana, n'aveau a se teme de denunciatuni si impiedecari, pasira pe fatia; dar precandu ei in districtu lucrau pe fatia si pre candu acolo fatia cu votulu comunu, particularismulu si intrig'a abiè cutesa a-si ridicá capulu, ea cu atat'a era mai aptiva in sferele mai

nalte, si resultatulu e ca — acelu tienutu cu totulu romanu devin sub administratiune neromana?

Si in Marmati'a lucrara fratii nostri pe fatia, dar ei nici ca aveau cuventu a se feri de publicitate, pentru ca ei consecinti politicei loru de pana aci se pusera cu totulu pe basele constitutiunei si legilor unguresci, descoperira incredere ministeriului ungurescu, si asiè — cu multa intieptiune se folosira de acestu spediinte pentru a-si manifesta lipsa si dorint'a de drepturi natiunali. Politic'a fratilor nostri din Marmati'a intre certe impregiurari merita tota atentie si totu respectulu, era acele certe impregiurari — pare-ni-se ca custa degia nu numai in marmatia, ci — mai pretotindene si ele formezca caracteristic'a situatiunei. Deci se trecemu la acestea.

Portatorii politicei si sistemei noue, corifeii regimului ungurescu, barbatii datori de tonu si decidatori, incependum de la Deák si de la ministri si secretarii de statu puna la fruntasii partitei drepte din dieta, cari — firesce toti sunt magiari sau magiaroni probati, de candu apucara la potere, se porta cu o nencredere pronunciata catra toti natiunalistii nemagiaristi de principie si pretensiuni natiunali rigorose. N'aveau ei catra astfelu de omeni nici mai nainte incredere, dar se feriau a pronunciá acest'a la tota ocaziunile, apoi si candu si manifestau nencrederea, o motivau cu totulu altfelu, de catu acum'a. Atunci diceau, ca natiunalistii nostri de frunte suntu ingagiați cu reactiunea, adeca cu regimele absolutu de atunci — firesce pentru cuventulu intereselor proprii, fiindu ca aceea nici candu n'au concesu fruntasii magiarilor, cumca prin ingagiaminte cu regimile si sistemele trecute s'ar fi potutu si atientit u se sprigni si inainta causa nostra natiunale. Acum, de candu devinu maretii si intieptii magiari la potere si se convinsera, ca — dieu romanii cei aventati, sau esaltati, cum i numescu ei, nu li se presenta de locu pentru a-los oferi servitiele si a cersi folose, gratie, functiuni pe sem'a sa, acum firesce ca argumentul de mai nainte si-perdù valoarea, se dede de mintiuna; asiè-dura acum pentru a-si motivá ne'ncrederea trebuira se-si scornescate alte arguminte mai potrivite. Cine cauta, afla, si — pretesetele se afla mai lesne de catu adeverulu. Asiè aflara si domnii magiari de la potere, ca — romanii cei ce pretindu drepturi natiunali cu tota seriositatea, pe temeliu egalitatei, sau ca se ne sprimemu cu spesiunile adresei prime a dietei acestei-a, pe temeliu dreptatei si fratietai, si nu se multumescu nici de catu cu ceva-si concesiuni ambigue si ilusorie, acea-tientescu a slabí si a sparge tiéra, pentru ca se impreune bucatile ei cele locuite de romani cu Romani'a si se facu o — Daco-Romania pana la Tisa; adeca ei sunt daco-romanisti.

Va se dica, candu pretinde romaniulu dreptulu, medilócele, posibilitatea de a se desvoltá si de a-si aseturá esistint'a in propria sa patria ca romanu,

acest'a insémna a — slabí, a sparge tiéra!

— Nu vedu domnii magiari ca argumentul loru identifica patri'a cu — desiguratul loru egoismu!! — Dar fie cum va fi, noi trebuie se ne tragemu socotela si cu acestu minunatu argumentu al domnilor magiari de la potere; pentru ca, dupa ce de atate ori constataramu identitatea de sorte si necesitatea de soliditate intre natiunea nostra si cea magiara, ori catu ar orbecá si retaci capii magiarilor, si ori-ce nedreptate ni-ar face ei in presinte, noue abiè ni poate fi iertat, adeca abiè ni poate fi in consecintie folositoriu — a pasi in contra loru cu ura si dusmania, ci ni remane mai pre susu de tota detorint'a, a nu lasa nici unu modu nencercatu, a nu cruti'a neci unu sacrificiu pentru de a-i luminá si capacita si a le nimici temerile si banuele ce — cu vin'a seu fara vin'a nostra, din intemplantare seu din adinsu nutrescu si manifesta ei fatia cu noi si anume fatia cu barbatii nostri cei mai probati si incrediuti. Aci acum vine intrebarea, ca — a cui e in prim'a linia detorint'a, si — cine e mai vertosu calificatu a intreprinde neceasariulu opu de luminare, capacitate, mult-comire? Responsulu — dupa firea lucrului nu poate fi altulu, de catu: *celu, seu cei ce se bncura in mai mare mersura de incederea loru*, numesca-se ei cum se vor numi, numai se fie — omeni de omenia.

Noi scim ca candu am avut de a face in causele natiunali cu regimile din Viena, am aflatu lucrulu naturalu si am odihnitu candu i-am vediutu cautati si consultati si — cate o data si ascultati pre acei barbati a-i nostri, cari s'au bucuratu de védia si stima la acele regime; credem ca va fi si de lipsa si bine a ne portá asemenea si acum fatia cu nou'a situatiune, desi cu mare parere de reu cauta se reconoscemu, ca barbatii nostri natiunali, cari se bucura de incederea magiarilor, (?) in cele mai multe puncte ale conduitenatiunali nu se potu mesurá si asemenea cu acei ce erau bine vediuti in Viena. Dar si aceste defete se potu compensa, precum vom vedea mai de parte. —

Logosiu, 29 mart./10 apr.

Responsulu Escalintiei Sale Dului Ministru de interne, datu in sedint'a dietale din 8. martiu, la interpelarea dlu ablegatu Babesiu in privint'a opritei conferintie a inteligiintilor romani din com. carasiu, dupa ce se amintesce si numele meu in unu modu singulare, me angagézia de a dreptulu a dà o scurta deslucire, eu care sum detorui on. publicu cititoriu, sum detorui adeverului, dara sum detorui si mie insu-mi, si onorei mele, carea a o apera sum gata ca ori si ce pretiu. Deci:

1. Eu in urm'a incederic decatru mai multi inteligiinti in mine puse, mi-am tienutu de detorintia a primi impoterirea acea ad hoc, ca pre calea telegrafica se-lu rogu pre Escalint'a Sa pentru darea concesiunei spre a se poté tiené o conferintia prin inteligiintii romani, si mai alesu membrii de comitetu din 1861 in privint'a agendelor necesarie, fatia cu nou'a restaurare a comitatului ce se apropia. — Inse in frunta conferintiei seu a consultarilor tienate n'am statu, nici ca am potutu sta, pentru

că atarnă de la conferință, — daca s'e poate tine și a si alege președintele seu.

2. Eu ca astfelui de plenipotentiatu neci am intielegu reu, cu atat'a mai putienu am vrutu se intielegu reu, depesi'a opritoria a Esclentiei Sale, pentru că in scrisoarea opritoria capetata in copia pre calea judeului primariu de la fostulu d. administratore comit. (depsi'a sengura neci că o am vediut), apriatu să, cumea oprirea a venită de la presidiu in r. consiliu, de cea ce si noi ne-am mirat, sciindu cumea de la 10 martiu incocă, in ministeriu a preluat agendele guvernarei. — Asiā dara, daca s'a interpretat reu, ori eu voia, ori fara voia, despuseiunea ministeriale, nu e vin'a mea, neci a celor alalți intieliginti, ci trebuie se fie vin'a fostului d. administratore comitatense; prin urmare sum tilitu a respinge de la mino acea imputare, că eu ordinatiunea Esclentiei Sale séu nu o am precepuit, séu n'am voită a o pricepe.

3. Cumca nu s'a tientat tienerea unei adunari mai mari de poporu, séu unui meetingu (macar că si astfelui de adunari sunt iertate, intre manginile legali, in tierile adeveratu constituitionali) ci numai tienerea unei conferintie private romane, afara de acea că ast'a jace in natur'a lucrului, Esclentia Sa D. Ministru s'a potutu convinge din a dô'a rogare telegrafica deslucitorea in 14 martiu espedata, la care inse neci unu resupsu n'am cape totu. — Tote acestea nu le intarim numai secu, ci documintele sunt a mana.

4. Trebuie se-mi esprimu mirarea că Escl. Sa D. Ministru de interne, numai in presór'a dilei prefipre a capetatu insciintiare despre voini'ta nostra de a tiené o conferintia, candu sta a fara de tota indoiel'a, că fostulu d. administratore comitatense de locu la dôue dile dupa conferint'a nostra mai angusta in 1 martiu tienută, a si relatiunatu la in. guvernu despre acésta; nu numai, fara intieligint'a romana neci că a facutu din acésta ceva secretu, ci a lasatu a se publică lucrul si prin foi. —

5. Cu indulgint'a Esclentiei Sale Dlu Ministru de interne trebuie se afirmmediu, că foile noastre romane, precum si d. interpelante, lucrul acest'a nu l'a luat intru intielesu sinistru, neci că l'a interpretat falsu, ori l'a reincalditu, ei l'a publicat, si l'a propusu asiā precum s'a intemplatu, firesce adaugendu si comentariu dupa densulu, precum li-a fostu detorint'a. — Séu dôra neci acésta n'ar fi fostu iertat? — Un'a fapta suntemu siliti a constatá, si adeca, că procedur'a acésta a sternit u sensatiune nespusu de amara in animele romanilor, si acésta tiene si pana in diu'a de astadi. — Inse totodata trebuie se-ni adaugemu si acea convigere că nu ministeriul senguru, ci aceia cari l'au informatu reu pôrta vin'a in privint'a acésta. Deci se ne ierte Esclentia Sa D. ministru, daca de la Ministeriul reu informatu cu tota onórea indresnimu — baremu pentru viitoru — a apelá la Ministeriul mai hine informandu.

Si cu acestea — prescindendu de la altele, si anume de la tonulu cu carele s'a replicat mai a lesu si din partea dlu allegatu Deák la intenpelarea facuta, — am onore de a incheia aceste observatiuni deslucitore ale mele.

Michailu Nagy m. p.
canonicu.

Logosiu 6 aprilie 1867.

Dintre faimile cele mai triste, ce au potutu superá pe romanii intieliginti si descepti in zefulu natuinalu, — un'a a fostu despre moarte II. Sale Dlu Georgiu Popa, comitele supremu alu Aradului. —

Ressimulu D. I. Marcu, protopopu, simtiendu asemene durerea ce a cuprinsu pe romani, astadi a celebrat u parastasu cu assistint'a mai multor preoti, si a tienutu o cuventare funebra fôrte patrunđatore, in carea au enaratu biografi'a si meritele repausatului, a mar lui barbatu alu natuunii romane. —

Societatea romana de lectura din Logosiu a transis o deputatiune carea se asiste la parastasu repausatului fostu vice presiedinte alu societatii romane din Aradu, si membru fundatoriu alu societatii transilvane. —

Cu mangaiare mare am potutu privi cum fratii romani si de confesiunea gr. c. se reprezentau in numeru frumosu, si am potutu dice, că romanul fie de ce religiune, totu o bucuria si totu acea intristare are daca in anim'a sa e adeveratu romanu.

Dee Ddieu, ca din barbatii romani, mai multi se-si ice de exemplu si idealu carapterulu nepetatu ca omu si ea romanu alu repausatului Georgiu Popa, ca se li potemu dâ acea deplina incredere, acea amore si stima sincera, si ca in timpuri vitrege se fie spre folosirea si mangaiarea natuunii romane, dee Ddieu, ca pentru alti asemenei barbati, — se-lu potemu dieuită.

Logosiu, 9 aprilie 1867.

Romanii din Carasiu, privindu la situatiunea politica, au primitu cu bucuria faim'a despre denumirea Ilustratii sale dlu Iuonu Fauru de comite supremu in Carasiu, si denumirea acésta a facutu o sensatiune buna in poporu, pentru că Dlu Fauru e fiuul comitatului si de la funderea comitatului e celu d'antaiu comite supremu nascutu in Carasiu. —

Pentru acésta, sciindu-se cumca II. Sa luni in 8 aprilie va se intre cu demnitatea noua in comitat, romanii din Logosiu si alte parti amicii si onoratori Ilustratii sale i iesira spre intempinare pana la Chiseteu comună in comitatul Timisiorei si aci salutandulu prin Sp. D. F. P. se retornara cu Ilustr. sa catra Logosiu.

In comun'a Belintiu fu acceptat la D. T. P. cu unu dejunu, — si locuitorii forte numerosi cu preoti si scolarii cu invetatori in frunte lu intimpinara in drumu fiindu salutatu cu o cuventare cordiala din partea Dlu protopopu C. G.

Din Chiseteu pana la marginea comitatului Carasiu fu portat cu echipajulu frumosu alu Dlu T. P. — era aci la marginile lu acceptă o deputatiune transis din partea comitatului sub conducerea Rs. D. I. M. protopopulu Logosiului carele lu bineventă in o cuventare ocasiunala bine nimerita romanesce, — apoi unulu in limb'a magiara, si altulu in cea germana. —

La marginea cercului Logosiu 'lu intempină Dlu B. S. judele supremu de cercu era la marginea orasului Lugosiu antistii si reprezentati cemunali. —

La marginea comitatului Casariu se aflau romani calareti cu stéguri natuunale romane si magiari, si notari cancelisti calare cari dimpreuna cu multimea de carutie a mai multor

deputatiuni si altoru amici si onoratori lu perecure pana a casa in curtea comitatului.

Trasurile se parea că nu se mai gata, si vivatele că nu mai inecă. —

A casa lu acceptă o multime de diregatori si representanti de cereuri si comune din comitatul intregu si aci Sp. D. Bela Szende antaiulu vice comite, 'lu salută in limb'a magiara, era Rs. D. M. Nagy canonico in limb'a romana. —

Il. Sa Dlu episeopu gr. cat. de aci inca grabi la bineventare, — si urmara mai multe corporatiuni, si comunitati. —

Orasulu Lugosiu l'onora si cu o serenada dintre cele mai frumosu in acestu oras, si cu ocaziea acésta, Dlu I. P. notariu de tribunalu vorbi romanesc, Dlu juratul centralu, magiarcu, si cetatianulu H. nemtiescu, era Ilustritatea sa respunse fie carui in limb'a oratorului.

Diu'a era de totu frumosu, dupa ce eu o di mai ante si in cea urmatória ploia forte tare.

Se pote dice, că primirea nu a fostu numai a unui comite supremu ci si a unui barbatu dorit u la acésta demnitate. —

Magarii, cari la alegerea de deputat a acestui comite supremu fura forte zelosi, la fain'a de denumire nu arerata nici o bucuria, pana ce romanii se afara in imprejurari contrarie, — si adi ascépta mai multu de catu ori-candu de la II. Sa.

Speram că acestu gubernu va fi venit la consciintia că romanii esistu, — si sunt desceptati si că pretindu drepturi egale si credem că nu va fi legatu manile acestui capu nou alu comitatului incat u nu potemu face progresu in drepturile egale.

Pana acumu ne'ncredem si acceptam. — Se dee Ddieu bine. —

Aradu, 7 aprilie 1867.

Avenu in orasulu nosiru unu diurnalul magiara cu numele „Alföld,” sustinutu de multe comune si romanesci si de multi cetitori intre romani. Acestu organu desí marturisesc a fi de partit'a lui Deák, elu inse sémena mai multu stravagantie din cutare partita estrema politica, asiē in nr. de sambeta nu alta de buna procedur'a ministeriului fatia cu nationalitatile, pentru că a denumit u in Carasiu pre Fauru de comite supremu era in Zarandu pre Ionescu, pre unde „Alföld” ar fi dorit u se vîda totu nisice magiari in frunte.

Acum'a se ni aducem a minte că in 1863 cate trebuia se-si auda de la magiari intieligint'a romana din Transilvan'a pentru că numeră in senulu seu multi oficiali, si apoi se privim la natuinea magiara: ce face astadi? si se ne intrebămu daca pôta esiste veri alta natuine mai insetata de oficie de catu eca magiara? din o multime de comitate romanesci numai duoi comiti supremi romani capetaramu, si de acestia inca i pare reu lui „Alföld”, era pre la oficiele din comitate romanii nu potu in cape de multimea magiarilor cari se indesa in ruptulu capului fora de neci unu picu de sfîrșita prin locuri curat u romanesci, — prin atari locuri, unde daca prin ceva maniere tocmai alege de oficiali nisice magiari, ei ar trebui se renuncie din propri'a consciintia de dreptate, onestate si buna cuviintia.

Eu am cettu regulat u pre „Alföld,” dar sum amicu fratietai intre elementulu magiara

si celu romanu, si ea atare nu-lu voiu este multu căci lu vedu că nu servește acestui piciu-salutariu. Totodata rogu si pre cei romani se-lu parasesc, avemu noi foile „Albina,” „Gazeta Transilvanie,” „Telefulu romanu” si alte multe in România, in privint'a extintatei diaristic'a romana trecutu pre cea magiara, au pentru zelul prietarilor foilor romane au pentru numerozii cetitorilor.

Trebue se marturisescu in fine că in consentiescu cu „Alföld,” adeca neci nu-ni-ar paré reu daca Fauru nu s'ar i denunt in Carasiu, ci in locul lui unu romanu de cei de colore mai espresa. — X.

De la marginea Transilvaniei catra Basarabia

24 martiu 1867.

Candu ieu o foia natuunala a mandau de vre-unu articuliu, nu remane necetit u ce nu-lu pricepu bine si nu intielegu tendintelor autorului.

In anulu trecutu am cettu in mai numeri in stimale foii romane articuli de scole in feliurite pareri, mai toti se finiu: „Sinodu si era-si sinodu.” — In anulu ac in nr. 31 si 32 ai Albinei esira asemenea culi intitulati „Scolele noastre in Transilvania.” — Cetindu acesta, me interesara forte, dafinea corespondintei se dede statului pre mătamaia.

Nasiu ave nimica de scrisu contra-i, nu asiu vedé in transulu unele sile ce nu sunt suna adeverului, au pentru că d. corespondintea sciutu starca lucrului, au sciind'o n'a ve se 'nteléga.

Cam la incepulum corespondintei adsa că de vre o 6 ani in côte scolele popule de regula se slabescu, sunt in stare ticalosu, vetiatorii neapti, necapaci etc. etc. — potca in unele locuri despre edificiulu scolice avé dsa dreptu, — dara despre invetatori acestia ar fi nedemni de chiamarea loru, — nu pote fi adeveru, căci de la infinitul scolelor capitale in unele locuri, dar mai de candu s'a intregit u cursulu podagogicu an si celu clericalu la 3 ani, mai in totu lile sunt invetatori demni, ce din anu in se documenteaza prin tienerea conferintelor invetatorisoj, — si tocm'a acel ani i-adusa corespondinte de exemplu. — Mare grea Mai departe voiesce a documenta că scolele resaritene mai multu repasiesc de catu privesc, si se vajeta că venerabilulu consistoriu respinsu cerculariulu inaltului Guvernurui famosulu cerculariu (cum i place a-lu corespondintele) din 10 mai 1865. — Invintorii cercularie, lasu ca oo. cari vor fi cettu acale cercularie, se-si deceniunea in catu are dreptu dlu corespondintele — si in catu au avutu dreptu pre mani consistoriu, — bine voiésca dlu cor. a cerculariulu Esclentici Sale parintelui archiecupu si mitropolitu din 26 augustu 1862 si puna man'a pre susfetu si dreptu se cugete, tuncu va marturisi, că daca sinodulu eparchiul din 1850, a datu impoternicire Fppului ei.

* Foi periodice, de cuprinsu politicu, literar, etiunicu romanu are astadi 40, di: patruideci, si treceste si-pote fie-cine alege amesurat lipa ocupatiunei sale, inchinare, principiulor si lui seu.

Red.

FOISIORA.

Cate-su neadiurile noastre?

Mi pare că vedu pre bunulu cetitoriu acceptandu cu multa curiositate cum se va poté dâ unu resupsu óre-care la o intrebare asiē de grea cum este cea pusa de titlu acestei foisiore. Dar noi sentim greutatea, si de aceea neci vom incercă a face resupsu detaiatu, ci avemu de cugetu a pune in vedere cetitoriu numai nisice estrase parte din notitie ce unii domni bineveira a ni le face cu ocasiunea reabonarelor lor, parte din alte corespondintie mai mici, dar cari si-au interesul lor. Multi si-vor cunoscute cuvintele proprie, si vor gasi că vecinilor li-au venit totu alte si alte celea in minte, ca o dovédă despre abundanti'a lucrurilor de coresu. Vomu vedé aci cum in tote ramurile vietiei noastre natuunali, la politica, in starea sociala, la invetimentu, pretotindene

sunt si se sentiescu lipse, totodata pretotindene avemu barbati cari le cunoseu, si acésta va se dica multu, căci delaturareaori cari lipse, ori-carui reu — daca o voimu si nisuimus la acésta — se incepe cu cunoscerea lui, numai asie pote fi incepulum bunu, si celu ce incepe bine, acel'a — dice unu proverb alu unei limbe sorori — a finit lucrul de diumetate.

Obiectele acestei serieri vor fi feliurite, precum sunt notitie si corespondintie ce ni se trimisera. Insiràmu mai in prima cele referitorie la politica, si vom ajunge in fine la ale invetimentului:

— „Cetim cu atentiu reporturile de la diet'a din Pesta. Intre cuvintele seriose, nu arare ori affâmu unele ce ne facu se suridem chiar in mania despusei unei noastre, asiē mai deunadi candu prin unu incidente se arestă cuvintea natuunatilor in mediucoulu desbarterilor dietali, audiramur pre unu allegatu magiaru, pre care fratii nostri lu numesc „iratieleptulu tierei,” cum pentru a combatte cuvintele allegatilor natuunali si-dede aerulu de profetii prevestindu venirea unui timp, in-

care individii nu se vor mai considera dupa gramaticice si lessicóne, ci dupa capacitatea loru. Noi privindu starea de astadi si asemeneand' oceleia d. e. cu 200 de ani nainte de ast'a, vedindu catu de mari sunt straformarile prin cari trecu comitatatea, sentim plecarea a crede că dieu se pote se vina si acelu timpu profesorii de ablegatulu magiaru! Dar atat'a e securu că timpulu acel'a nu e astadi, precum e securu si acela că missiunea fie-carei legaliuni este a considera cerintele societatei actuali, nu a celeia ce va se vina preste cateva secole de ani, ce nu se pote prevede cu securitate, nu se pote despune de ea, ci mai bine se lasămu, căci venitorii de securu insusi se va ingrijí ca se aiba legi pentru sine, precum si trecutulu a facutu in a sa parte. Feudalismulu din secolulu trecutu n'a cercat a face legi pentru pretinsa noastră democratia de astadi, si noi óre se pretindem a face pentru cine scie ce timpuri? Asie credu că cuvintele allegatului magiaru nu fura la timpulu seu, si că elu ar fi trebuitu se accepte cu ele pana va veni acelu timpu, numai atunci si-vor ave spiretu activu, o cauza care nu se mire nici daca in politica atunci ne vedo mai nedinti caru ni se recomenda passivitatea.

Scim că pe romanii din Transilvan'a există apără autonomia tierei lor, fratii magiari opunu anii trecutului: diet'a din Clusiu din 1848. Acum'a ni-ar mai trebui ea romană din Ungaria, candu ceru deslegarea cestii natuunatilor, se li se opuna acelui tîrziu si apoi in conversatiune cu fratii magiari gataturi indicativi tempus praesens, desii toti acel'sa e sub care suferim, si in care se că ni se intinde mana de fratieta. Avem mare necessitate, a ni lumină conceptele fratieta, ca nu cumva se fie: ada mani mintiu'n'a!

— „. Se dice că intre sistemele natielor, cea de Auburn, in care bictulu si vatutu e osendit la tacere, este sistem'a catre grea, mai neumana, pentru cuventulu catre alii activu e purure in lucrare producânde noutăsi si nouă, era nefiindu-i iertatul, impartea altor a suferi sub tortur'a acestei sivităti. Si noi romanii bagu-săma avem spiretu activu, o cauza care nu se mire nici daca in politica atunci ne vedo mai nedinti caru ni se recomenda passivitatea.

spectoru supremu scolaru, si celor'a latle organe besericesci respective, — au nu avea totu dreptulu?

Din cuvintele santei scripturi scimur apriat la c. 2 v. 17 in epistol'a santului Petru unde dice: „De Dumnedieu ve temeti, si pre Imperatulu cinstiti“ — si in altu locu: „Cine au se teme de Dumnedieu, — cum se va teme de Imperatulu: seu cum i va poté fi credintosu?“ — Cine este pusu a invetia pre creștinii se se tema de Ddieu? — au nu preotul, si sciindu creștinul ori baietulu acésta, nu pote fi cetatianu bunu, ori militariu bunu? — si se crede ori si cine e scolele in Transilvan'a dupa instructiunele date de inspectorulu supremu scolaru, catra inspectorii districtuali si locali catu si catra invetiatori, se pote vedé ca stau sub o inspectiune care scie ce este detorintia sa spre a-si lumină poporulu, si acestu dreptu nu si l'au insisitu sengura preotimea, ci sinodulu unde au fostu representatul si poporulu, — in acestu tipu darea scolele din Trni'a sunt asiè organizate precum ceru multi in Banatu si Ungaria, adeca: Sinodu.

Din mai sus montiuatulu circulariu din anul 1862, se vede ca ampoliatii inca erau si sunt detori a veghiá supr'a scoleloru ca: a) in scole se nu se propuna invetiamentu contra guvernului; b) scolele se fie in stare buna ca se corespunda scopului; c) invetiatorii se-si primăsca regulatu salariele, si d) ca parintii setrimita regulatu prunci la scola, — nu este acésta frumosu, si destula sarcina asupr'a ampoliatilor politici, — si acestia au in tote comunele cate unu inspectoru mirénu, care inca are dreptu a veghiá asupr'a celor 4 puncte, si neimplinindu-se lipsele din partea comunei paroculu locului cere ajutoriu de la respectivu oficiu politicu.

Catu de bine este in acelui tractu unde inspectorul districtual i jace la inima devin'a superiorului seu: nainte, si unde acesta si-sie respectă chiamarea sa lucrandu mana in mana spre bincle si inflorirea culturei intre poporu, in acelui tractu sunt scole in tote comunele, era unde sunt döue comune nici si sprupe in'a de alt'a, acolo este una scola, — si asiè credu ca de aceste tracturi vor fi multe. —

In tempulu absolutismului s'a observat ca Pretorii de cercu in fie care anu venian in anume odata ori mai de multe ori, si totu deuna margean de cauta si scolele se se convinga vediendu cu ochii ca in ce stare sunt? — si unde erau lipse, se supliniau. — Dlu corespondinte sa vaieta ca de 6 ani in cōce scolele slabescu, tocmi de candu am esitu de sub absolutismu, — asiā dara cine e vin'a: preotimea? dar nu e preotimea de la infinitarea scoleloru pana astazi vighiatória asupr'a scoleloru? si de ce mai nainte au proposutu, era acum'a repasieci? tota vin'a a supr'a preotimei cade, ca preotimea nu este destulu de capacitate a portă chiamarea de inspectiunea scolaru, — pretomiei i s'au lasatu unu dreptu, ba mai bine disu o detorintia a invetia poporulu a fi creștinu bunu, — adeca dupa cum sunt numiti pastori, a fi cu grige ca turm'a se fie blanda, si se nu se vaieta candu vine timpulu tunderei.

Sunt multe de disu in privint'a scoleloru nostru din Trni'a, dar remanu la obiectu. —

Dlu autore in corespondintia sa mai de parte se exprime ca aratarile despre copiii ambulatori la scola sunt neadeverate, unde dice:

„noi scimur cu totulu alta proportiune.“ — Nu voiu vorbi in numele tuturor protopopiatelor ca spre acésta nu sum competitente, neci in numele unuia, — ci din adeverata cunoșcentia si esperintia voiu dice numai despre protopopiatulu Dobrii pre care Dlu corespondinte ni-lu aduce in locul primu si cu o magulire lu numesec de emininte, — aretandu ca in 19 comune sunt 615 copii capaci de scola, si totu atatia ambulatori la scola, si mai sus aréta o cifra ce nu consuna cu 615. —

In tractulu Dobrii sunt mai multe comune, si numai 19 scole, caci comunele care sunt in apropiare precum Roseanii cu Mihaesci au o scola, — aici are invetiatoriului salariu 126 fl. v. a. 100 mesure mari eucurudiu, 10 mesure fasole, 12 orgie de lemn, cortelul liber si gradina pentru legume; comunele Laseu si Grindu in apropiare, invetiatoriul cu unu salariu anuale de 80 fl. v. a. 60 mesure bucate, 8 orgie lemn; comunele Radulesci cu Strigonea cu una scola era cu asemenea salariu; Stretea filia parochiei Dobra afiliata la scola capitala din Dobr'a, si asiè fie-care comună si-are scola si invetiatori, ca se nu descriu tote comunele de a rondulu, voiu spune numai, ca este Dlu corespondinte cu nepotintia de la 10.858 suflete se credea 615 princi capaci de scola? — aceia cari nu sunt capaci de scola, nu se socotu in numerulu celor ambulatori la scola, se vede din cifra citata de Dlu corespondinte, — ca se dovedescu mai chiaru acésta, spunu in putiene cuvinte, ca in tractulu numitul, acele date sunt secure, ca neci inspectorii locali neci inspectorulu districtual nu au folose daca va aréta ca princi ambulatori la scola sunt ori mai multi ori mai putieni. — Apoi intre acele 19 scole este socotita si scola capitala din Dobra, care sengura are totu deuna preste 100 de elevi. —

In partea a doua a corespondintei se cetește, ca invetiamentul in scolele popolare urmează metodă nainte de Pestalozzi cu o maestria fie-care in specie, — la aceste date era voiu numai pe scurtu a dice, ca de la esirea abecedariului de Dlu profesorul Boiu, si de la inceperea conferintelor invetatoresci in fie care anu, ce le-a inceputu bunulu Archipastorul si inspectorul supremu al scoleloru, au scutu a se grigii de propunerea invetatiurei in unu modu asemenea, trimisitiu comisari ca apostoli spre latirea invetatiurei. — Au nu in anul trecutu se tienura in dieces'a Caransebesului asemenea conferintie, au nu am cetești cu bucuria rezultate loru?

Se finu mai drepti si se judecămu lucrul de amenuntul nu dupa socotele particulare si personale, — si daca este unde-va reu, de ce nu se aréta anumitu cu numele cine ce face, ca se-si vina in ori, si se se indrepte, dar nu lovitu in genere tote scolele nostru din Trni'a. — Ca prin acésta se vatema sentiul acelui care si-pune tota energi'a spre imprimirea chiamarei sale, — si in urma dice: totu bine am facutu pana acum'a, am cautatu se imprimeseu aceea ce-mi este detorintia, si resplata ce e? — nemultamirea!

Voiu face o privire fugitiva a supr'a scoleloru nostru din Trni'a in genere, si a supr'a scoleloru nostru din Banatu si Ungari'a, roguse fiu intielesu! — Scimur cu totii sărtaea nostra nainte de 1848, erau in Trni'a scole? — candu fratii nostri in Banatu si Ungari'a se bucurau

de scole in fie care comuna*) — Acolo de dieci de ani esistau scolele, — pana in timpi de curundu trecuti erau scolele sub jurisdictiunea politica, catu au inaintat scolele sub acea jurisdictiune? — va dice cine va multu, si era multi, — eu dicu din contra; luandu-se lucrul in sensulu adeverului si fora patima, se vedem scolele din Trni'a in timpu de 15—16 ani sub jurisdictiunea preotiesca cum stau fatia de scolele din Ungari'a si Banatu, cari scole erau sub jurisdictiunea politica de multi ani. —

Invetiamentulu lu scimur cu totii ca era Șokkapis de la Buda, si invetiamu cu buchi az bă, mislete az ma mislete az ma mama, — si din acelui invetiamentu asiè de greu, n'au potutu, esf destui barbatii luminati de cari se se bucurase astazi poporul roman de acolo, — asu vre se sciu cati sunt din acei barbatii, cari vor fi invetiatu cu metodulu acesta de acum'a — (se nu cugete nimene ca cu criticu metodulu de acum'a, ci l'aperu ca e forte bunu). In privint'a invetiamentului venim acum la scolele nostru din Trni'a, Dlu corespondinte dice: ca aici si acum inca se intrubintieza en i-ni, en a-nna, nina, adeca silabisarea, — se pote ca e asiè acolo unde bietulu invetiatoriu va cauta medilicee in tote modurile dar in genere scimur cu totul altintrelea, — ca se vorbescu putieni despre invetiamentu, nu voiu luă tote studiile de amenuntul dupa cum Dlu corespondinte dice ca pretotindenea s'ar afila asiè — dicu, ca in catu are dsa dreptu ca se va propune asiè — dar era afirmu ca nu pretotindene.

Mai departe in catu au naintat scolele din Banatu si Ungari'a, fatia cu cele din Trni'a. Trni'a in cursu de 15—16 ani se bucura de scola capitale, se bucura de unu gimnasiu nou natiunal, cel'a de la Brasovu — cine au portatu conducerea de am ajunsu la acésta? . . .

Cate scole capitale romane sunt in Banatu si Ungari'a? au baremu unu gimnasiu inferioru natiunal? — dar nimica, d. e. de la marginea Trni'i pre Muresiu in josu dàmu de orasului Lipova, — o distanta de 12 mile, si de a drept'a si in stang'a Muresului cu o multime de sate curata romane, — ce vedem in Lipova? o scola triviala cu doi invetatori pentru baieti, si un'a pentru fete. — Ce ar dice parintii ori mosii cari la radicarea scolei din Lipova au presupusu ca acea va fie odata in stare a imbucură stranepotii? Aradulu si cottulu Aradului, afara de scolele neromane, are vr'o scola capitala? — Temisiör'a, ori intregu cottulu Temisiorei, are scola capitala ori gimnasiu natiunal? — (in anul trecutu era vorba de infinitarea unuia, pote ca se va face). — In Carasiu seu in Logosiu, este o scola romana asiè numita normala, — si acésta acum de curundu infinitata, — atata e totul. — Acum vine intrebarea: cine e vin'a, cine pôrta acésta responsabilitate, seu cine e vrednicu de laudatu ori de defaimatu? —

Din tote darea se vede ca foră temciu se vaieta unii in contra scoleloru nostru din Trni'a, — dovedindu-se din tote catu este de ingrijitul supremulu inspectoratu pentru bun'a naintare in cultura, si unde in tracturi se imprimescu cele ordinate, — daca unde si unde

*) Ba nu, ci in cele mai multe locuri se venia cate o scola la 6. 7 si 8 comune, si in acestea nefrecuatare era regula (fie pentru metodulu de atunci ori din alta cauza) copiii fugiau si se ascundeau de invetatori, buna ora cum faceau totu pre atunci fețiorii candu cu funca i prindeau de ostasi. Red.

sunt ore care impregiurari nefavoritorie scolului si cine-va va abusa, — atunci cei foră de pechatu radice pîtr'a asupra-le. —

Se venim la obiectu. — Dupa parerea dui corespondinte scolele ar trebui se vina sub veghiarea statului, — atunci supremulu inspector, inspectorii districtuali si locali, toti vor face mai multu, ceea ce inseanea de credintu, mai bine se se radice voci din partea intelligentiei romane, ca semnu de recunoscinta pentru ustanele ce le pôrta jurisdictiunea besericăsca in caus'a scolara, — caci numai acésta unica jurisdictiune o avem nationala, si prin clero si poporul ni s'a pastrat limb'a si natiunalitatea pana in presentu, aidatidara dupa parerea Dlu corespondinte se o aruncămu si acésta d'in manile noastre, acum candu naea sărtaea noastre natiunale se lupta cu valurile fortunei inca nelinișcite, — aidati se ne aruncămu de voia in braciele altor'a, se dovedim ca neci scolele noastre nu suntem in stare a le sustinet de noi insine, — aidati se ne alaturămu cu totii langa parerea dui corespondinte, si atunci ne vom tredî, ori se vor tredî fiii nostri, cu aceea, ca se va radica voce in cas'a boierilor d'in Pesta de unu altu baronu Wenckheim, ca neci in scole neci in beserică nu va mai fi iertat limba nemagjara. P. F.

VARIETATI.

= Tolerantia reu intelectua. Dîariul „Neuzeit“ din Viena comunica o scena petrecuta nu de multu in Cincinnati (in America): „In un'a de sambete, congregatiunea unitarilor crestini de aici nu-si avea pastori (pastorul) propriu, deci o deputatiune se duse la d. Dr. Lilenthal rabinul supremu al sinagogei de Broadway si Sirthstreet, si asternu rogarea ca rabinul se binevoiesca a veni in beserică a lui crestina si se li tiana o predica ca n'au pastori propriu. Rabinul avu bunetatea a promite delocu imprimire acelei rogări. Omenii cu multimea se indesara in beserică, toti yoiau se auda pe rabinul ovreescu predicandu creștinilor. Servitulu ddișcescu se incepù eu cantarile indatinate. Dupa cantarea de introducere, rabinul se suu pe catedra (amvonu, cancelu) si fece o rogatiune pentru buna contielegere si egalitate intre semintele diferite ale genului omenescu, pentru departarea superstitiunii si a fanatismului religiosu, cerendu apropriarea timpului in care toti omenii, se se elibere de ratacirile de astazi pentru a poté cunoscere si adora pre unicul Ddieu adeveratu. Dupa aceasta rogatiune, rabinul cetei — in loculu evangeliului — unu capu din scriptur'a vechia de la Isai'a, si apoi incepù predica cuventandu despre libertatea religioasa. „Libertatea conșientiei — dice rabinul in unu locu — numai acolo e cu potintia unde statul si beserică, amendoue aceste institutiuni sunt nedependinti un'a de alt'a.“

= Emigratiune din Romani'a nu s'a mai auditu veri odata, acum'a inse luamu cunoșcentia de un'a precum ni o descrie o corespondintia locala. Joia trecuta in orele de mediasi o familia de tiegani ce constă din siese barbatii, duoe femei si duoe fete, trecu prin Viena impreuna cu avereala loru: siese ursi mari. Intrebatu respunsera ca sunt de la Persasc'a din tierra romanescă si pléca catra tiéra nemtieșca despre care au auditu multe bune. Demnii de

— „... Sum omu betranu. In copilaria mea am invetiatu romanescu cu slove, si numai tardu cu litere. Mi placu literile pentru ca sunt ale nostru, dar ortografiele cele multe me necagescute forte, mai bine ati face daca ati scrie cu totii asiè ca fie cine se pote cetei lesnesi bine, dar se nu ambe găscindu casii acum'a. Cum am invetiatu mai antai cu coditiele, era binisioru (ore?) totu asiè scriu si acum'a in afacerile mele negotiatoresci, pentru ca eu dieu n'asuu vre se platescu cu banii confusiunile gramaticiilor.“

— „... Va trebui se ne pregatim pentru reorganizatiunea noua ce credem ca va urmă curundu. Nu seiu daca avem so acceptam congregatiunile comitatense cu restauratiunile dupa datin'a vechia, seu vor inoepa a introduce ceva forme noue, a ne portă pre la felu de felu de iconé, pana in fine atate formalităti se te supere mai multu de catu unu absolutismu. Dar fie absolutismu constitutiunalu ori constitutiunalu absolutisticu noi suntem si remanem romani, ca atari vom lupta pentru natiunalitatea nostra. Scimur ca de asta data nu ne ascemta invingerea, de aceea credem ca cea mai buna

maniera va fi ca se lungim lupta constitutiunala, si vom vedé cine posiede mai multa perseranța, cine uresce actiunea mai in graba. In asta lupta tragu sperantie inca unu transport de renegati vom poté liseră fratiloru magari, caci dorere mai avem omeni de aceia cari candu e vîrba de lupta atunci ne parasescu si trecu in castre straine, dar numai se trăcea că noi vom sei se ni inchidem usile dupa ei.“

— „... Cum s'au pacalit uci moderados ai nostri! Neci erau pentru neci erau contra pretensiunilor natiunali, era pre sem'a ministrilor aveau complimente mari, in sperantia ca moderatiunea i va duce la posturi nalte, dar acum'a se implura aceste posturi era domnielu loru remasera ploiați. Bagu de séma se vor face acum buni natiunalisti, daca a fi ministerialistu nu gasesci remuneratiune de ajunsu.“

— „... si asiè adres'a mi se va tipari numai pentru trei luni, că la vîrba cine scie unde voiu fi, de ora-ce pre noi invetatorii ne muta superiorii nostri forte adese, casii cum am com-

pune o clase de migratori, dreptu resunetu linu in secolul al XIX la emigratiunile cele mari din evul mediul, si daca mi-ar spune cineva ca au incetat migratiunile, eu i-asiu respunde insirandu-i patitele colegilor meu. Eu dicu că numai atunci se va incepe evul nou, candu vor incetat migratiunile si pentru noi. Am dreptu se dicu acésta, daca colegulu meu preceporele ungurescu localu e in dreptu a invetia pre tenerii sei ca evul nou s'a inceputa pentru Ungari'a de la denumirea ministeriului ungurescu.“

— „... Tare dorim se vina odata sinodele si se se faca unu regulamentu ore-care pentru ocuparea statuilor invetatoresci, ca acum'a multi neprecepitori au statu mai bune de catu cei precepitori si cu diliginta. Daca toti cari recurgu pentru o statiune ar trebui se faca essamine totdeun'a la fie-care recursu, atunci n'ai avea cauza se te superi tocmai daca ai cadé la essamine, ai fi multiamitii cu sărtaea scindu ca nu meriti mai buna.“

(Se pote ca vor urmă)

sedinti ai potintelui Faraone n'aura pretenziunea a merge se-si castige cunoscintie in patria intieligintei, ci voru numai nisice parale (bani) de acolo pre unde voru jocă cu ursii, si asiè: o se traimu mai bine de catu in tiéra la noi, coeone! — De securu vor returna nu preste multu, cum facu colegii loru corturarii cari inunda din candu in candu Transilvania si Ungaria, apoi éra se retragu.

= In armat'a imperatésca are se se introduca curundu o ordine noua pentru naintarea oficirilor. Planulu — precum intielege „N. Fr. Pr.“ — e asternutu Maiestatei Sale spre aprobare. Nimene va poté fi locutieninte mai teneru de 18 ani, nimene capitau mai teneru de 24 de ani. La fie care naintare, oficirulu se va supune unui essamine. Regimintele de infanteria se vor imparti in trei categorie: nemtiesci, unguresci si slavice, vor mai fi regimintele de granitie, ale usurilor, ulanilor sel. Se intielege că romanilor in militia li va fi menitu se figureze casi pana acum'a, candu de unguri, candu de slavi, candu de nemti.

= Necrologu. In 21 martiu c. n. a. c. a repausatu in Domnulu Rosalia Gozmanu, nascuta Romanu soci'a preotului gr. cat. din Gurba, lasandu dupa sine 7 orfani lipsiti de mama. Osamintele ei s'au depusu in mormentul generale al numitei comune, la 23 aceleiasi lune. Fie-i tierin'a usiéra!

= Cele duoe ordinatiuni de la comand'a generala din Buda, cari splica oficio-latoru militari relatiunile loru catra ministeriu ungurescu, au facutu sgomotu nu numai in dieta unde atinsera la timpula loru cu multa neplacere, ci acum'a vor se fie de nou obiectul diaristiciei, pentru că (precum spune „Deb.“) tribunalulu supr. din Praga a datu ordine de inchisore pentru redactorulu diariului „Politik“ daca nu va areta numele celuia care a trimis redactiunei numitele duoe ordinatiuni militare.

= Reminiscintie interesante privitorie la Romani'a, comunicate de „Baltimore Wecker“, precum le-a auditu din gur'a generalului Siegel, reproduce si de „Morg. P.“ éra noi le dàmu aci in estras: „In batalia orientala, dupa ce Rusii se retraseru din Moldova si tiéra romanescă, Austria intră de ocupă acele principate, a caror'a locuitori inse nu doriau presinti'a permaninte a austriacilor ci faceau totu feliurile de combinatiuni. In o séra frumosă din diecembrie 1854 se adunase in unu locu in Bucuresci o societate de negotiatori nemti, si vorbindu despre venitoriu principatelor, d. Vilelm Aufermann (care mai tardu a insinuat in New-York renunit'a galeria de arte ce pôrta numele lui) veni la ide'a: a face atentu pe Manteuffel ministrul presiedinte prusescu că aceste tieri pôte ar primi bucurosu pe principale Hohenzollern-Sigmaringen care cativa ani mai nainte impreuna cu principale Hohenzollern-Hechingen renunciase la domnia in favo'rea consangénului loru a regelui prusescu si locuia in Düsseldorf. Idei'a o aprobara toti, Aufermann compuse serio'rea, si cu elu impreuna o subsrisera dd. Baumgärtner si F. Ulrich. Candu era epistol'a de sigilatu, unu boieriu presinti cu numele Brateanu ceru ca se subserie si elu acelu documentu, ceea ce i se permise cu placere. Unspredice ani mai tardu, principale Carolu de Hohenzollern-Sigmaringen intră in Romani'a si boierulu Brateanu pasiá a latu'rea lui.“

= Passium angloesci. Intre eroii speditiunei de Crimea cunosc Anglia si pre canele numitu Snob, pre care la Alma lu gasi unu suboficier anglu din compania 11 a corpului de ingenieri candu bietul cane siedea langa cadavrulu unui oficior rusescu. Anglulu duse canele la compania sa, cu care fu de fatia in luptele de la Inchermanu si la bombardarea Sevastopolului. Ca decoratiune primi canele prima veneta la grumadi cu medalia. Plinu de gloria returna canele la Anglia si-si luă cor-telu in casern'a companiei, unde purure era in mare obediintia numai pre langa oficiori nu pota trece for'a dă semne de neamio'tia. Cadavrulu lui l'asiediara in unu sieriu ce portu inscriptiunea: „Snob, moritu la 31 martiu, 1867, a fostu la Inchermanu etc.“ Band'a militara i trase si unu mersu funebru, pentru care anume imprumutara den museu o doba luata atunci de la rusi. Trei pistole fecera trei salve a supra de grópa.

= In o fóia din Petropole cestim: Unu june avu nenorocirea se calco pe vestimentul unei domne, mergendu la preumblare. Domn'a se supera forte si-i adresă nisice cuvinte ce cam

arare ori esu din gur'a unei femei. Junele voi se se escuse in modu curtenitoriu, dara indaru căci domn'a continua mai departe in superarea ei, pana candu tenerulu si-perdù rabiarea si-i observa că daca cineva merge la preumblare cu astfelui de vestimente lunge, pote fi pregatit la astfelui de intemplari. Acésta irita pre femeia si mai tare, si numai de catu provoca pe teneru se mérga cu dens'a la judecata. Unii dintre privitorii li urmara aici, din curiositate. Judele osendu pe teneru se platésca desdaunare femeii. Ea ceru 100 ruble, pre urma lasa la 50; osinditul le si depuse. Acum domn'a voia se se duca, dara judecatulu pretinse ca se-i dee lui vestmensulu ce elu l'a platit. Judele inca recunoște că acestu dreptu si domn'a ei trebuie se-lu desbrace in odaia laterală. Ast'a nu fu inca destul. Acum'a osanditulu o acusa pentru vatemarea de onore, siindu că ea l'a-si injuratu uriti. Judecatoriul si aici trebuie se faca dreptate tenerului care avea marturii, si tener'a domn'a trebuie se mai platésca 100 ruble pedepsa. Ne avendu-le inse la dens'a cauta se lasc amanetu orologiu, inele sel. Se non è vero, è ben trovato.

= Legiunea austriaca din Mexicu retórnă in despartiamente de cate una suta. Intre cei sositi pana acum'a sunt si domnii medici romani Dr. Arsenie (cu decoratiunea Guadeloupe) si Dr. Mitrea.

= Pentru espusetiunea ce se va tie-né la Moscva din partea tuturor raselor slave, s'au si trimisu diferite obiecte de la rusini din Austria, de la serbi, croati, dalmatini, montenegrini, bulgari sel. Principale de Muntenegru si alti principi au trimisu mai alesu imbracaminte pentru ostasi. Panslavistii spéra că la acesta serbatore a loru voru veni deputatiuni de la tote rasele, caror'a apoi vor aduce ovatiuni. Scimu că panslavistii si slavofili din Bucovina au trimisu si imbracaminte romanesca, mintindu-pe cont'a nationalitatei loru cumca ar fi slave.

= Ajutoriu romanu pentru Canadiani. Vineri in 12 aprile n. se dede in Bucuresci o producție solena in teatrul arangiatu de mai multe domne romane sub patronarea principesei Alessandra Ghica pentru ajutorarea Candianilor. Venitul — precum spunu telegrammele — e 400 de galbeni. Consulul rusescu bar. Offenberg inca a fostu de fatia in teatrul.

= Cu o catedra de limb'a romana mai multu. La institutulu academiei teresiane din Viena s'a infinitatutu de curundu o catedra pentru limb'a si literatur'a romana, éra de profesore s'a denumitutu domnulu Vasile Grigorovitza.

= Principale Serbiei numai in 11 a-prile d. m. la 3 ore a plecatu din Constantinopole, dupa ce in aceea-si di si-lu remas bunu de la Sultanulu care i dede fermanulu referitoriu la predarea Belgradului.

= Membrii congresului statelor unite americane sunt eliberati de tassele portului postale, buna óra cum erau odata membrii parlamentului in Anglia. Legelatorii americani folosescu acestu privilegiu alu loru in modu ridiculosu, pentru statu totodata daunosu. Ei adeca nu se multiamescu a folosi numai sen-guri acestu privilegiu, si mai dau si amicilor copreminte de epistole cu numele loru, éra unor'a pare greu a-si scrie purure numele pre epistole, ci-si facu sigile anume, cu cari insémna pachete cu multimea desí nu sunt a loru ci proprietatea altui cuiua. Asemene fapte se descoperira nu de multu in New-York, caus'a ajunse la congresu, care inse o impinse pre unde a venit si privilegiul remas in vigore.

Consemnarea obiectelor trimise pentru ajutorarea celor lipsiti din Romania.

De la Dn'a Aspasia B. G. Popovits in Viena, una plapoma de lana de Spania cu colorele natiunale romane; Dn'a Elena G. St. Marin in Viena, una perina de sofa de pieiro, casuta cu lande si matase, si cu ciucuri de gio-nilu, unu covor de patu cosutu cu lana fina; Dsior'a Iosefina G. St. Marin in Viena una ta-vitia de lampe de margele si lanuri; Dn'a Savasti A. Pappazoglu in Viena, una perina de sofa cosuta cu lanuri si metase; Dn'a Ecatarina A. Zachariades in Viena, una perina de sofa cosuta cu lanuri si metase; Dn'a Hayka din Aradu, domicilata in Viena, una perinutia de fotelui cosuta cu lana si matasa; Dn'a Theodora

Derveasca din Bucuresti, si Dn'a Maria Van Demerghel directritia unui pastrariu de letere cosutu cu catifelute legatu in pele si catifa casenie. Pensionatului de fete in Viena, un covorasius de lana latiosu.

Elevele din pensionatulu Dnei Van Demerghel.

Dsior'a Zoé Raducanu, una pareche pantofi cosutu cu matase si lana; Dsior'a Anastasia Raducanu, una pungulitie de metasa coloarele nationale romane; Dsior'a Pulcheria Pallady, unu orologiu de catifa catutu cu catifelutie; Dsior'a Anna Ghika, unu portofoliu de pele fine casutu cu catifelutie; Dsior'a Aneta Buhlea, una tava de pastori rosii garnisita cu malce si margele; Dsior'a Maria Baronzi, unu portscrisori de pele, cosutu cu catifelutie; Dsior'a Anastasia Mavrocordatu, una tava de lampe cosutu cu matase si margele; Dsior'a Maria Ghika, una perinutia pentru ace de catifa cu margele; Dsior'a Helene Soutio, unu sarvetu de canava cosutu cu arnici, rosii.

Elevele din pensionatulu Domnisiórei Antonia Malfati din Viena.

Dsior'a Mariete Hagiadi, una caseta pentru tutunu cosuta cu catifelutie legate in pele; Dsior'a Catarine Hagiadi, unu thermometru de comptoir cosutu cu catifelutie in pele; Dsior'a Helena Plesiá, unu grotariu de litere legatu in pele, cosutu cu catifelutie; Dsior'a Ecatarina Plesiá, unu dolapu de litere de lemn, cu cosuturi de metose; Dsior'a Maria Romanu din Aradu, una parechia papuci, cosutu cu lana si margele; unu orologiu cosutu cu lana si margele, una tava de lampe cosutu cu lana si margele, unu galbenu c. r. cu toaste, cadoul, anului nou 1867. Dn'a Ofelia de Rácz, din Cacova, una perina pe argintu cosutu cu matasuri; Dn'a Aloisa Sida, din Kis Ienö, una tava de lampe facuta din lanuri; Dn'a Amania de Basiata nobile de Satmaru din Abrudu, una gianta de vâneteriu; Dn'a Emma Marincovicu din Timisióra, unu caciulatcu de toalete cosutu cu firu; Ecaterina Ioanoviciu din Timisióra, unu portziegaru si unu orologiu; Dn'a Rosalia Popescu din Siria, una punga de tutunu cu platele; Dn'a Emilia Popescu din Siria, una caciulitie de catifa cosutu cu firu; Dn'a Maria Beldeanu din Siria, una pareche mancheta cu guleru brodatu.

Dsior'a Iosefina Philimon din Magiarat, una batista brodata. Dsior'a Sidonia Sechesianu din Siria, una batiste brodata. Dn'a Sofia Zsiga din Oradea-marc, unu album de pele cu alamuri. Dn'a Elena Vasilievits din Giula, una fatia de perina de lane cu motasa. Dn'a Iuliana Popoviciu din Giula, una banete de negligé. Dn'a Pain Antalné din Giula, una banete de negligé. Dn'a Anastasia Suciu din Lipova, una batista alba brodata si unu globu de ace pre toaleta. Dsior'a Aurelia de Rácz din Lipova, una parechi pantofi cosutu cu lana. Dsior'a Maria de Rácz din Lipova, una batesta alba cosuta brodă. Dn'a Martha Novacu din Oravita, una perina de lana. Dn'a Sofia si Eufrosina Seimanu din Temisióra, una covaras de mase, de margele cu maestrie facutu. Dn'a Edelca Hatiegana din Oravita, una perina de sofa. Dn'a Iuliana de Russu din Fagarasiu, una perina de sofa de plise negre, garnisete cu flori facute din lanuri faine. Dn'a Iuliana Georgiu Papp din Fagarasiu, una perina de sofa de plise negre, garnisete cu flori facute din lanuri faine. Dn'a Iudetha Negrule din Fagarasiu, una panquetu de flori de lana, una pareche pantafii cosutu, cu lana. Dn'a Maria Codreanu din Fagarasiu, una lira facuta din lana unu caciuleti de margele una tavite, de margele. Dn'a Maria Cipu din Fagarasiu, una caciuleti de margele, una tavite de margele. Dn'a Fani de Pusicariu din Fagarasiu, una pareche tovite de lumini, una perinutia de ace fasonul cornului, cosute cu margele. Dn'a Elena Densusianu din Fagarasiu, una acaritia de mase. Dn'a Susanna László din Fagarasiu, doue tovite de lampe. Dn'a Zoé Romanu din Fagarasiu, una perina de sofa cu margele. Dn'a Loise de Gremoiu din Fagarasiu, una parafu de cristal cu corofie de margele, si una perinute de arologiu cosutu. Dn'a Anastasia Popescu din Fagarasiu, una coverte de asternutu incarligate si brodate de atisare albe. Dn'a Maria G. Aiseru din Fagarasiu, una Ghiozlandu de flore de lana. Dn'a Elena Codru de Dragosu din Fagarasiu, una tava de lampe de margele si una pungulitie de firu facute. Dn'a

Helena Densusianu din Fagarasiu, una chete lusi de postovu negra ca stergetori de condeie Dn'a Maria Poparadu din Fagarasiu, una preske hosentragercosute. Dn'a Blasianu din Fagarasiu, una tava de lana cu flori facuta, si un corfe de perete de lana cu margele.

(Va urmă)

Aspasia B. G. Popovics.

Responsuri: Dlui Stefanu Ioanovici Temisióra. Caus'a impedecarii pote se fie in acea dta nu ni ai spus destul de apropiu locuinta dta, si numai: Temisióra. Te rogă deci se ni faci cunoscute, daca locuiesci in cetate séu in cutare suburbii. Abonamentul este pana la finea lui maiu a. c. A d.m.

Cursurile din 12 april. 1867. n. sé'a

(dupa aratare oficiale.)

	bani	marc.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austri.	53.30	53.50
" contribuitionali.	90.—	90.25
" noue in argint.	87.25	87.75
Cele in argint d. 1865 (in 600 franci).	78.—	80.—
Cele nationali cu 5% (jan.).	67.—	67.25
" metalice cu 5%.	56.50	56.50
" maiu-nov.	58.—	58.50
" 41/2%	50.25	50.75
" 4%	45.25	45.75
" 3%	33.75	34.25
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864.	75.40	75.60
" 1860/1 in cele intregi.	81.49	81.60
" 1/2 separata.	86.—	86.50
" din 1854.	71.—	72.—
" banele de credit.	120.50	121.50
" societ. vapor. dunarene cu 4%.	86.—	88.—
" imprum. princip. Esterhazy à 40 fl.	85.—	90.—
" Salm à,	30.—	31.—
" cont. Palffy à,	25.—	26.—
" print. Clary à,	25.50	26.—
" cont. St. Genois à,	23.—	24.—
" princ. Windischgrätz à 20.	18.—	19.—
" cont. Waldstein à,	22.—	23.—
" Keglevich à 10.	14.25	14.75
Obligatiuni deșarronatore de pamant:		
Cele din Ungaria.	68.75	69.25
Banatul tem.	68.—	68.50
Bucovina.	65.75	66.50
Transilvania.	66.—	66.50
Actiuni:		
A banele nationale.	703.—	705.—
" de credit.	165.80	166.—
" scont.	608.—	612.—
" anglo-austriace.	91.—	92.—
A societatei vapor. dunar.	163.—	165.—
" Lloydui.	170.—	175.—
A drumului ferat de nord.	161.—	161.50
" stat.	194.—	194.50
" apus (Elisabeth).	130.50	131.50
" sud.	92.—	98.—
" langa Tisa.	147.—	147.—
" Lemberg-Czernowitz.	175.50	176.50
Bani:		
Galbenii imperiales.	6.24	6.26
Napoleond'ori.	10.58	10.60
Friedrichsd'ori.	11.—	11.10
Souverenii engl.	13.15	13.25
Imperialii rusescii.	10.80	10.85
Argintulu.	129.50	130.—

Poesia poporala

BALADE

culese si corese

de